

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 września 2024 r.

Pozycja 205

POSTANOWIENIE

z dnia 28 maja 2024 r.

Sygn. akt Ts 108/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący

Piotr Pszczółkowski – sprawozdawca

Bogdan Świączkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 31 lipca 2020 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, zakwestionował zgodność art. 455 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 95, ze zm.) „w zakresie roszczeń wynikających z art. 415 [ustawy – Kodeks cywilny]” z art. 2 w związku z art. 64 ust. 2, art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 19 sierpnia 2020 r. (doręczonym 2 września 2020 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem wyroku: a) zaocznego Sądu Rejonowego w T. z 20 października 2020 r. (sygn. akt [...]), b) Sądu Rejonowego w T. z 13 czerwca 2019 r. (sygn. akt [...]), c) Sądu Okręgowego w K. z 12 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]), pod rygorem negatywnych skutków procesowych.

Skarżący odniósł się do powyższego wezwania w piśmie z 7 września 2020 r. (data nadania), doręczając poświadczone za zgodność kopie wskazanych wyroków, ale bez uzasadnień.

Postanowieniem z 20 grudnia 2023 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 15 stycznia 2024 r.) Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK, odmówił nadania dalszego biegu skardze. Trybunał stwierdził, że skarżący, mimo prawidłowego wezwania, nie usunął braków formalnych skargi. Ponadto skarga nie zawierała uzasadnienia prawnego, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK.

W zażaleniu złożonym 22 stycznia 2024 r. (data nadania) skarżący wniósł o skierowanie przez skład orzekający wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności art. 61 ust. 4 (błędnie oznaczonego jako art. 60 ust. 4) u.o.t.p.TK z art. 190 ust. 5 oraz z art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5 Konstytucji oraz błędnie wskazanego art. 59 ust. 4 u.o.t.p.TK (art. 59 u.o.t.p.TK składa się z trzech ustępów) z art. 79 ust. 1; art. 79 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4; art. 79 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2; art. 2 w związku z art. 7; art. 2 w związku z art. 79 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1; art. 77 ust. 1 i 2 w związku z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Skarżący wniósł także o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania wniosku oraz o uchylenie zaskarżonego postanowienia i skierowanie skargi do merytorycznego rozpoznania.

Odnosnie do odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu z powodu nieusunięcia jej braków formalnych skarżący zwrócił uwagę na to, że wezwanie do usunięcia braków powinno być precyzyjne, jasne i zrozumiałe. W niniejszej sprawie natomiast nie wskazano, że strona ma dostarczyć odpisy wyroków wraz z uzasadnieniami. Skoro z gramatycznej treści wezwania wynika obowiązek złożenia tylko odpisów orzeczeń, to nadesłanie ich przez stronę nie może rodzić dla niej ujemnych skutków procesowych.

W dalszej części zażalenia skarżący podniósł, że złożona przez niego skarga, wbrew twierdzeniom Trybunału, zawiera zwarte i rzeczowe uzasadnienie, które jest, jego zdaniem, wystarczające do nadania skardze dalszego biegu. Uzasadnienie prawne składało się bowiem z „5 akapitów objętościowo umieszczonych na 1/3 strony kartki A4” (s. 5 zażalenia) i stanowiło istotę zarzutu. W konkluzji skarżący wskazał, że pominął w uzasadnieniu skargi „oczywistości”, by nie deprecjonować wiedzy i zakresu doświadczenia organów procedujących w sprawie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Na wstępie rozważań Trybunał stwierdza, że wniosek skarżącego o „skierowanie przez skład orzekający wniosku do Trybunału Konstytucyjnego” o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 59 ust. 4 oraz art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK nie może zostać rozpoznany merytorycznie, ponieważ ani Konstytucja, ani przepisy u.o.t.p.TK nie przewidują takiej formy aktywności procesowej. Nie upoważniają także Trybunału do wszczęcia postępowania *ex officio*. W obowiązującym stanie prawnym z wnioskiem o zbadanie hierarchicznej zgodności aktów prawnych mogą wystąpić do Trybunału wyłącznie podmioty określone w art. 191 ust 1 pkt 1-5 ustawy zasadniczej. Każdy natomiast, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w u.o.t.p.TK, wystąpić do Trybunału ze skargą konstytucyjną (art. 79 ust. 1 Konstytucji). Mając powyższe na względzie, Trybunał stwierdza, że sformułowany przez skarżącego w zażaleniu wniosek nie wywołuje żadnych skutków procesowych.

3. Zasadniczą podstawą odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej było nieusunięcie jej braków formalnych, tj. nadesłanie odpisów wyroków bez uzasadnień.

Po ponownym przeanalizowaniu materiału procesowego w niniejszej sprawie Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie nie podziela stanowiska zajętego we wskazanym zakresie w zaskarżonym postanowieniu z 20 grudnia 2023 r.. Skarżący był bowiem wezwany do doręczenia odpisu lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii wyroku i w piśmie z 7 września 2020 r. ten brak, z formalnego punktu widzenia, usunął. Skarżący usunął wskazany brak tak jak go zrozumiał, co na etapie wstępnej kontroli Trybunał uznaje za dostateczne. Wniesione zażalenie podważa zatem tę podstawę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

4. Kolejną przyczyną odmowy nadania skardze dalszego biegu były braki w uzasadnieniu skargi polegające na niewskazaniu sposobu naruszenia praw lub wolności skarżącego przez zaskarżony przepis oraz braku uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem.

W złożonym środku odwoławczym skarżący podniósł, wbrew ustaleniom Trybunału, że wniesiona skarga zawiera zwięzłe i rzeczowe uzasadnienie, które jest wystarczające do nadania skardze dalszego biegu. W tym miejscu podkreślić należy, że zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK na skarżącym ciąży obowiązek uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, a na podstawie art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK Trybunał jest związany granicami skargi konstytucyjnej w kształcie określonym przez skarżącego i nie jest uprawniony, by z urzędu uwolnić skarżącego od dopełnienia powyższego obowiązku (por. postanowienia TK z: 14 grudnia 2022 r., sygn. Ts 75/22, OTK ZU B/2024, poz. 16; 14 stycznia 2009 r., sygn. Ts 21/07, OTK ZU nr 2/B/2009, poz. 91).

W uzasadnieniu skargi lakonicznie stwierdzono, że kwestionowana norma narusza zasadę państwa prawa oraz zasadę ochrony praw majątkowych, bez wskazania konkretnych praw oraz sposobu ich naruszenia. Należy zauważyć, iż tak sformułowane zastrzeżenia nadal nie prowadzą do niezbędnej konkretyzacji przysługującego skarżącemu prawa lub wolności o randze konstytucyjnej, które zostałyby naruszone. Jest zaś ona konieczna z punktu widzenia ustawowego wymogu wskazania przez skarżącego podstawy skargi konstytucyjnej, a więc doprecyzowania, jakiej treści konstytucyjne prawo lub wolność i w jaki sposób zostało naruszone lub ograniczone przez zakwestionowane w skardze unormowanie (por. postanowienie TK z 13 kwietnia 2021 r., sygn. Ts 53/19, OTK ZU B/2021, poz. 92).

Trybunał w obecnym składzie podziela stanowisko zajęte w kwestionowanym postanowieniu, iż skarga, w przedstawionym kształcie, stanowi polemikę skarżącego z wydanymi w jego sprawie rozstrzygnięciami sądów. Brak uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego w skardze przepisu ze wskazanymi przez skarżącego wzorcami konstytucyjnymi oraz brak powołania argumentów lub dowodów na jego poparcie prowadzi Trybunał do ustalenia, że skarżący dąży do uzyskania korzystnego ze swojego punktu widzenia rozstrzygnięcia, a nie do ochrony przysługujących mu praw i wolności konstytucyjnych.

Przypomnieć należy, że brak uzasadnienia zarzutów podniesionych przez skarżącego jest samodzielną przesłanką odmowy nadania dalszego biegu skardze i w związku z tym, skoro złożone zażalenie nie wzruszyło tej podstawy odmowy, Trybunał Konstytucyjny podtrzymał stanowisko zajęte w postanowieniu z 20 grudnia 2023 r.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.